

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI EKOLOGIYA, ATROF-MUHITNI
MUHOFAZA QILISH VA IQLIM O'ZGARISHI VAZIRLIGI
DAVLAT EKOLOGIK EKSPERTIZASI MARKAZI
FARG'ONA VILOYATI FILIALI**

Manzil: 105150, Farg'ona shahar, Sakkokiy ko'chasi, 39/41, Tel: 73-244-64-94

**DAVLAT EKOLOGIK EKSPERTIZASI
XULOSASI**

TARTIB RAQAM 01-02/12-1186

HUJJAT TURI Atrof-muhitga ta'sir to'g'risidagi ariza loyihasi

**Davlat ekologik ekspertizasi buyurtmachisi: KO'P XONADONLI UYLARNI
MUKAMMAL VA JORIY TA'MIRLASH HAAMDA ISSIQLIK TA'MINOTI OB'ga**
berildi.

STIR: 305301824

Obyekt nomi: Farg'ona viloyati Rishon tumani Oq yer mahalla fuqarolar yig'ini Nurafshon massivi hududida qurilish rejalashtirilgan "Yangi O'zbekiston" massividagi ko'p qavatli turar joylarni issiqlik tarmog'i tortish va qozonxona qurish uchun loyiha oldi bosqichida "Atrof muhitga ta'sir to'g'risida ariza" (ATTA) loyihasi.

Loyihalarini ishlab chiquvchi nomi: "FARG'ONA QURILISH EKSPERT"

MAS'ULIYATI CHEKLANGAN JAMIYAT

STIR: 303394458

**Davlat ekologik ekspertizasi mas'ul eksperti: MAMADALIYEV RUSTAMJON
TURSUNOVICH**

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 7-sentabrdagi 541-son qarori bilan tasdiqlangan 1-ilovaga muvofiq, ushbu davlat ekologik ekspertizasi obyekti **atrof-muhitga ta'sir ko'rsatishning III toifa toifasining 52-bandiga mansub.**

O'tkazilgan davlat ekologik ekspertizasi natijasi: **Ijobiy xulosa**

Davlat ekologik ekspertizasi xulosasi: **Ilovasiz huquqiy hujjat hisoblanmaydi**

Berilgan sana: 27.09.2024

Amal qilish muddati: 27.09.2027

Ekologik ekspertiza obyektining ekologik talablarga muvofiqligi, joylashuv nuqtalari koordinatalari, atrof-muhitni muhofaza qilish chora-tadbirlari, bajarilishi shart bo'lgan talablar va boshqalar to'g'risida ilovada keltirilgan O'zbekiston Respublikasi ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o'zgarishi vazirligining Davlat ekologik ekspertiza markazi va filiallarining ekspert xulosasi ushbu davlat ekologik ekspertizasi xulosasining ajralmas qismi hamda unda belgilangan talablar bajarilishi shart hisoblanadi.

Izoh: Buyurtmachi tomonidan davlat ekologik ekspertizasi xulosasida nazarda tutilgan ekologik talablarga rioya etilmaganda, davlat ekologik ekspertizasi xulosasi qonunchilikda belgilangan tartibda bekor qilinadi.

Direktor

M.Babaxodjayev

Davlat ekologik ekspertizasi natijalari bo'yicha Ekspert xulosasi talablari

Buyurtmachiga.

Obyekt qurilishi va ish faoliyati davrida quyidagi ekologik chora-tadbirlar belgilanadi.

Obyektni foydalanishga qabul qilib olingunga qadar, "Atrof muhitga ta'sirini baholash" tartibining keyingi bosqichi xisoblangan "Ekologik oqibatlar to'g'risida ariza" (EOTA) loyihasi ishlab chiqilib, Davlat ekologik ekspertizasi markaziga taqdim qilinishi hamda tegishli xulosa olinishi shart;

Ushbu ekologik ekspertizasi xulosasida ko'zda tutilmagan faoliyat turlari amalga oshirilishi (qozonxonani quvvati 100 MVtdan oshirilishi) ko'zlangan taqdirda, "Atrof-muhitga ta'sirini baholash" tartibi bo'yicha ekologik loyihalar ishlab chiqilib, Davlat ekologik ekspertizasi markaziga taqdim qilinishi hamda tegishli xulosa olinishi shart;

Qurilish jarayonida hududda mavjud bo'lgan muxandislik inshoot (yo'l, aloqa, suv, gaz, elektr tarmoqlari va boshqa)larni ximoya hududini saqlash buyurtmachiga yuklatiladi; O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 28-yanvar kungi №40-sonli qarori ijrosini ta'minlash maqsadida qurilish jarayonida xosil bo'ladigan qurilish chiqindilarini belgilangan chiqindixonaga joylashtirish buyurtmachiga yuklatiladi;

O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2018-yil 11-oktyabrdagi "Tabiatni muhofaza qilishni ta'minlashning iqtisodiy mexanizmlarini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 820-sonli qaroriga hamda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2021-yil 12-apreldagi "O'zbekiston Respublikasi hududida atrof tabiiy muhitni muhofaza qilishning iqtisodiy mexanizmlarini yanada takomillashtirish to'g'risida"gi 202-sonli qaroriga asosan korxona faoliyatidan xosil bo'ladigan chiqindi va tashlamalar uchun to'lovlar belgilangan muddatda amalga oshirilishi shart; O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019-yil 30-oktyabrdagi PF-5863-son Farmoniga 2-ilova "O'zbekiston Respublikasining 2030-yilgacha mo'ljallangan atrof muhitni muhofaza qilish konsepsiyasini 2019-2021 yillarda amalga oshirish bo'yicha "yo'l xaritasi"ga muvofiq, amosfera havosini muhofaza qilish, atrof tabiiy muhit holatining sifatini yaxshilash maqsadida yangidan foydalanishga topshirilayotgan ishlab chiqarish quvvatlaridagi atmosfera havosini ifloslantiruvchi statsionar

manbalarida samaradorligi 99,5 % dan kam bo'lmagan chang va gazlarni tutib qoluvchi qurilmalar qo'llanilishi talab etiladi;

O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 23-noyabrdagi "Respublikada yashillik darajasini yanada oshirish, "Yashil makon" umummilliy loyihasini izchil amalga oshirish orqali ekologik barqarorlikni ta'minlash chora-tadbirlari to'g'risida"gi PF-199-sonli Farmoniga muvofiq sanoat korxonalari o'z va tutash hududlarida "yashil belbog'"lar barpo etish va ko'kalamzorlashtirish tadbirlarini amalga oshirish majburiyligi ko'rsatib o'tilgan.

Qozonxona mo'risi qurilishida shamol yo'nalishi, binolar va aholini xisobga olgan xolda DSENM xulsasi asosida qurilishi shart;

"Ekologik ekspertizasi to'g'risida"gi (25.05.2000 y) qonuni 9-moddasi, 3-bandiga muvofiq ekologik ekspertizasi buyurtmachisi xulosada ko'rsatilgan ekologik talablari bajarishi shart. Agarda buyurtmachi davlat ekologik ekspertizasi xulosasida ko'rsatilgan talablarga rioya etmagan taqdirda O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2020-yil 7-sentyabrdagi 541-sonli "Atrof muhitga ta'sirni baholash mexanizmini yanada takomillashtirish to'g'risida"gi qarorining 7-bob 57-bandida xulosani amal qilishini to'xtatishi belgilab qo'yilgan.

Ushbu davlat ekologik ekspertizasi xulosasi va unda ko'rsatilgan ekologik talablarni bajarilishini nazorati Farg'ona viloyat Ekologiya, atrof muhitni muhofaza qilish va iqlim o'zgarishi boshqarmasi Rishton tumani inspeksiyasiga yuklatiladi.

Ma'sul ekspert: MAMADALIYEV RUSTAMJON TURSUNOVICH

Obyekt haqida qisqacha ma'lumot

“Davlat ekologik ekspertizasi markazi” Farg‘ona viloyat filialiga O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024 yil 9 dekabr kungi ““Yangi O‘zbekiston” massivlarini qurish va hududlarning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishini ta‘minlash chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PF-32-sonli Farmoni ijrosini ta‘minlash maqsadida Farg‘ona viloyati Rishton tumani Oq yer mahalla fuqarolar yig‘ini Nurafshon massivi hududida qurilish rejalashtirilgan “Yangi O‘zbekiston” massividagi ko‘p qavatli turar joylarni issiqlik tarmog‘i tortish va qozonxona qurish uchun loyiha oldi bosqichida tayyorlangan “Atrof muhitga ta’sir to‘g‘risidagi ariza (ATTA) loyihasi” taqdim etilgan.

Atrof muhitga ta’sir to‘g‘risidagi ariza (ATTA) loyihasini ishlab chiqishdan maqsad, mo‘jallanayotgan faoliyat turini joylashtirishni ekologik nuqtai nazardan asoslash, atrof muhit xolatini taxlil qilish, amalga oshirilishi lozim bo‘lgan ekologik talab va tadbirlarni aniqlashdan iborat.

Obyektni qurilishiga asos: O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2021 yil 9 dekabrda PF-32-sonli Farmoni.

O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi rayosati majlisiing 2024 yil 24 iyun kungi №58/33-sonli bayoni.

Farg‘ona viloyati Qurilish va uy-joy kammunal xo‘jaligi boshqarmasining 2024 yil 2024 yil 19 avgust kungi №1730-1730224- 195203-sonli APZ xujjatlari.

Obyekt qurilishi uchun Rishton tumani Oq yer mahalla fuqarolar yig‘ini Nurafshon massivi xududida joylashgan umumiy 0,6 ga. (6000,0 m² yer maydoni tanlangan.

Obyekt xududi joylashuviga ko‘ra: shimol, janub, sharq va g‘arbdan “Yangi O‘zbekiston” massivi xududi bilan chegaralangan.

Axoli yashash uylari tanlangan yer maydoni chegarasidan janub tomonida 50 metr (“Yangi O‘zbekiston” massivi xududida yangi barpo etilayotgan ko‘p qavatli uylar xududigacha 300 metr) uzoqlikda joylashgan.

Rishton tumani Oq yer mahalla fuqarolar yig‘ini hududida qurilayotgan quvvati 17 MVt qozonxona (massiv issiqlik stansiyasi) qurib bitkazilganidan so‘ng, “Yangi O‘zbekiston” massivi xududidagi ko‘p qavatli turar joylar va ijtimoiy soxa obyektlarini qish mavsumida issiqlik yetkazib berish uchun xizmat qiladi.

Qurilishi mo‘ljallanayotgan obyektida: Qozonxona (butun massivni issiqlik bilan ta‘minlash uchun yopiq issiqlik ta‘minoti sxemasi va issiqlik tarmoqlariga ega modulli qozonxona) – 2000,0 m², ma‘muriy bino-inshootlar – 560,0 m², qattiq to‘shamali yer maydoni – 1200,0 m², ko‘kalamzor maydon – 600,0 m², yong‘in xavfsizligi xovuzi – 200,0 m², mexanik ta‘mirlash ustaxonasi – 180,0 m²,

avtoturargox – 300,0 m², ochiq ayvon – 460,0 m², suv saqlash rezervuarlari va bino-inshootlari – 500,0 m² yer maydoniga barpo etish rejalashtirilgan.

“Yangi O‘zbekiston” massivi xududidagi ko‘p qavatli turar joylar va ijtimoiy soxa obyektlarini qish mavsumida issiqlik yetkazib berish uchun issiqlik quvvati 17MVt 4 dona (issiqlik quvvati 18.060.000kkal/soat) bug‘ qozoni o‘rnatiladi.

Bug‘ qozonini texnik xususiyatlari: Issiq suv yetkazib berishda mavjud yuqori bosimli gaz quvuridan bug‘ qozonni yetkazib berish uchun diametri 159 mmli po‘lat quvurli gaz tarmog‘i tortiladi. O‘rnatilishi rejalashtirilgan 4dona bug‘ qozonlari xajmi 18,0*14,0mli, bosimi 9 bar ishchi bosim 8 bar, elektr energiya sarfi 145 kVt/soat, qozonxona samaradorligi 90%li tabiiy gazda ishlovchi bug‘ qozoni. Bug‘ qozonni dastlabki sinov ishlatish jarayonida dizel yoqilg‘isi 500-550⁰ S gacha qizdiriladi so‘ng dizel yoqilg‘isi to‘xtatiladi, so‘ng tabiiy gazdan 850⁰ S ko‘tarilguncha davom etiriladi. Issiqlik suv quvurlarni 6,5km masofaga P235GH EN10217-2 4 mm (SAW) quvurlar tortiladi, ushbu quvurlarni avtomatik suv ostida payvandlash Lama S235JRG2 EN10025 5 mm rusumli payvandlash aparatlar yordamida tarmoq tortiladi.

Obyektda tashkillangan manba qozonxona mo‘risil-dona tashkillanmagan manba mexanik ustaxna 1-dona tashkil qiladi. Loyihalashtirilayotgan obyektida atmosfera xavosini ifloslantiruvchi manba – suv isitish qozoni tutun chiqarish mo‘risi xisoblanadi.

Tabiiy gaz yonishi natijasida atmosfera xavosiga uglerod oksidi, azot (2) oksidi va oltingurgut (2) oksidi kabi zararli tashlamalar tashlanishi kutiladi. Bundan tashqari qurilish jarayonida noorganik chang, payvandlash ishlari jarayonida temir (III) oksidi va marganes (IV) oksidi, shu xududda xarakatlanayotgan mexanizm, avtoulavlar dvigatelidan gazsimon - is (uglerod oksidi, azot oksidi, azot ikki oksidi, aldegidlar, oltingurgut gazi, qurum, benzapiren) gazi tashlanadi.

Obyektda xo‘jalik maqsadlari uchun ichimlik suvidan foydalanilmaydi. Suv faqat isitish tizimini bir marotaba to‘ldirib olish hamda gohida to‘ldirib turish uchun sarflanadi. Tizim yopiq tipda bo‘lishi rejalashtirilgan. Yillik suv sarfi qozonxona uchun jami 141,25 m³ ni tashkil qilishi kutilmoqda. Xududga, ko‘klamzor yer maydonini sug‘orishda maxalliy ariq suvidan olib foydaniladi. Suvni Rishton tuman “Yangi O‘zbekiston” massividan ko‘chasida xududidagi mavjud suv tarmog‘idan olib ishlatiladi. Issiqlik tizimi tarmog‘ida suvni almashitirish natijasida xosil bo‘ladigan oqova (70 m³) suv xosil bo‘ladi. Obyekt faoliyati davomida xosil bo‘lgan maishiy xo‘jalik oqava suvlar shartnomaga asosan “Yangi O‘zbekiston” massividan tortilishi ko‘zda tutilgan kanalizatsiya tarmog‘iga ulab tashlanadi.

Qozonxona zamonaviy ko‘rinishda qurilib, foydalanishga topshirilgach unda qattiq va maishiy holdagi chiqindilar hosil bo‘ladi. Hududni va xonalarni yig‘ishtirib tozalashda, ishlab chiqarish, maydonchalarni supirib sidirishda axlat ko‘rinishidagi qattiq chiqindilar, hosil bo‘ladi. Qozonxona ishchi xodimi ish jarayonidan, xududini

tozalashdan yiliga 24,83 tn qattiq maishiy (suprindi axlat, polietilen qoldiqlar, qog‘oz va boshqa) chiqindilar xosil bo‘lishi kutiladi.

Xosil bo‘lgan maishiy chiqindilar axlat to‘plash maydonchasida idishlarga yig‘ilib, tumandagi tegishli kommunal xizmat ko‘rsatish korxonalari tomonidan shartnoma asosida belgilangan chiqindixonaga tashib ketiladi.

Obyektning “Atrof muhitga ta’sir to‘g‘risidagi ariza (ATTA) loyihasi, O‘zbekiston Respublikasi Davlat ekologik ekspertiza to‘g‘risidagi Nizom», qonun hamda qonunosti me’yoriy xujjatlariga asosan ishlab chiqilgan.

Ma’sul ekspert: MAMADALIYEV RUSTAMJON TURSUNOVICH